

Skutočný príbeh

Bolo to dávno. Viac ako pol storočia nazad. Mala som dvadsať. V jedno jarné ráno som kráčala domov. Plná radosti a nadšenia. Áno, o 9 mesiacov budem držať v rukách svoje prvé dieťa. Darujem život... Plesala som. I môj manžel sa tešil. Nosil nás v náručí...

Až do chvíle, kým predbežné vyšetrenie ukázalo, že niečo nie je v poriadku. „Potrat nie!“ vykričala som. „Donosím! Darujem život!“ – bila som sa o svoje právo. Martin, veľvyslanec v cudzej krajine a môj vlastný manžel sa nevzdával: „Vieš, že si to nemôžeme dovoliť. Mat' postihnuté dieťa, to sa nepatrí... Mám vysoké postavenie, skvelú kariéru. Ak by sme si ho nechali, pokazí nám celý život.“ Omdlela som. Od strachu, bolesti, od zmätku v ktorom som volala na celé nebo a prosila som o zmilovanie. Boh mlčal a ja som plná zlosti podpísala pri svetle zapadajúceho slnka papier, že dieťa privediem na svet, ale hneď po pôrode sa ho zrieknem. Neuvidím jeho tvár, odhodím svoje materstvo, odhodím svoje materinské mlieko a dovolím, aby.... život z môjho života bol daný inému.

Ó Bože, ako som ťa prosila o pomoc. Volala som, ale nemala som pri sebe nikoho, iba môjho manžela, ktorý ma ubezpečoval, že som sa rozhodla správne. Aké šťastie v nešťastí, že som nepodpísala potrat. A aká bolesť, keď som sa zriekla života, ktorý som počula plakať. Narodil sa nám chlapec...

A hoci som ho nevidela, moje srdce vedelo, že to nie je naše posledné stretnutie...

Čas plynul. Pokojne. Ako vlny mora. Prilieval nové priateľstvá, úspechy i radovánky. Odliv odplavoval so sebou smútok zo zapredania vlastnej krvi. A takto prešlo desať rokov – šťastných rokov a predsa žobrácky chudobných, áno chudobných na lásku i na plač dieťaťa.

V jednu tmavú noc sa znova ozvala vo mne stará túžba: „Diet’a, diet’a!“ - bilo v pravidelnom rytme mojej srdca. Strach sa miešal s bolesťou a neistotou. Nasledovali dlhé večery slzavých i tvrdých dialógov na tému „Áno životu, nie smrti.“ Zvíťazila som.

Na jeseň, keď zapadalo slnko som vychádzala z gynekologickej kliniky so správou, že čakám diet’a. Šla som po pobreží, pozerala som sa na more a v duchu som volala: „Bože, Ty ktorý vraj vládneš aj nad morom, aj nad hviezdami, požehnaj ma. Daj, aby som bola matkou a aby moje diet’a bolo zdravé.“ Počul si ma. A my sme do svojej rodiny prijali zdravé modrooké dievčatko: Janku.

Stala sa pre nás všetkým. Bola veľmi múdra. Vychovali sme ju bez problémov, rada sa učila a zdalo sa, že je šťastným diet’at’om svojich – pre kariéru – žijúcich rodičov.

Spomínam, bolo to v tretí rok jej štúdia na gymnáziu. Prichádzala zo školy a v očiach jej žiarilo nezvyčajné svetlo. „Mami,“ - povedala a objala ma – „mami, ja chcem byť kresťankou. Dnes som stretla Martina. Vieš, on raz bude farárom, ale on je ku mne taký dobrý. Mami, ak je taký dobrý aj Boh, tak ja inak nemôžem. Prosím, dovoľ mi, aby som sa mohla dať pokrstiť.“

Rozplakala som sa. Spomenula som si, ako ma moji rodičia nútili každú nedeľu chodiť do kostola a ako som sa na to hnevala. Ako som za každým zlyhaním videla Teba Bože, starého dedka sediaceho na mraku a hroziaceho sa palicou, čakajúceho na chvíľu, kedy sa potknem. Spomenula som si, ako si ma udrel, veľmi udrel a hoci tomu bolo skoro 30 rokov, pamätala si všetko do posledných detailov, veď si mi chcel dať postihnuté diet’a. A ja som sa rozhodla, že ti nikdy nedám svoje diet’a, že si ho ochránim sama. A nedala som ho ani pokrstiť.

Svoj jediný poklad, moju milovanú dcéru, som držala v náručí a cítila som, že mi ju chceš vziať. Ešte tuhšie som si ju privinula k sebe a ponorila som sa do svojich myšlienok. „Mami, prečo plačeš?“ – zaznel jej nežný hlas. Chcela

som jej povedať, že nechcem, aby sa modlila, že nechcem, aby sa dala pokrstiť, ale z môjho hrdla sa v tej chvíli vydrali slová, ktoré vôbec neboli v mojej mysli: „ To nič, len som si na niečo spomenula. Urob, ako myslíš. A ak chceš, môžeš ku nám niekedy priviesť aj toho Martina.”

Čas plynul. Priviedla ho. Stal sa našim rodinným priateľom a známym. Nehovoril o Bohu, ale žiarilo z neho niečo, čo nás spájalo. Veľmi by som sa tešila, keby práve Martin bol našim zaťom a často som si opakovala, že cesta, ktorú si vybral nie je jeho...

Mal niekoľko mesiacov pred vysviackou. Odišiel domov k mame, ktorá ho vychovávala sama. Jeho otec zomrel pri autonehode. Miloval ju a nosil ju vo svojom srdci. Spomínal na chvíle ako sa s ním hrávala, ako sa prechádzali popri mori, ako stávali z piesku hrady a vôbec neboli smutní z toho, že im ich nejaká vlna zničila. Vraveli si, že ty, Bože, si im dal ruky a oni môžu postaviť nový hrad – ešte krajší a väčší...

Keď sa vrátil od mamy späť do našej farnosti, veľmi sa zmenil. A našej Janke, len tak medzi rečou, raz povedal, že jeho mama nie je jeho mamou, a že on sám je adoptovaný, pretože sa mal narodiť ako postihnutý a jeho rodičia by si nemohli dovoliť vychovávať postihnuté dieťa. Vraj mali pred sebou veľkú kariéru. Keď nám to Janka pri pohári džúsu rozprávala, mňa i môjho manžela prenikol zvláštny pocit. Stíchli sme. Obaja. A naša dcéra v ten večer zakončila naše spoločné posedenie vetou: „Mami, oci, idem sa pomodliť za Martina. Mám ho rada ako svojho brata a veľmi mu prajem, aby skôr ako sa stane kňazom, našiel svojich pravých rodičov.” Vstala a odišla.

Také ticho, aké nastalo medzi nami som zažila iba raz. Keď som sa dozvedela, že moje prvé dieťa bude postihnuté. Hlavou mi hýrili myšlienky: „Čo ak sa lekári mýlili? Čo ak sa malý narodil zdravý? Čo ak si to namýšľam? A Martin nie je našim synom? A ak je, ako to vysvetlíme Janke?”

Manžel zvieral v rukách peňaženku a hľadel na veľký guľatý mesiac. Hoci mal za sebou náročný deň v práci, na spánok ani len nepomyslel. „To nie je možné.“ - zamrmlal a pozval ma na prechádzku po brehu mora.

Bože, dobre si pamätám, ako za nami ostávali stopy v piesku, hoci vlny dorážali k našim nohám. Akoby si nám chcel povedať: „Nič predo mnou nezakryjete, je to márne.“ Mlčali sme. Držali sme sa za ruky a každý z nás si v sebe ťažkal bremeno minulosti... Vrátili sme sa, no sny v tú noc vôbec neprichádzali.

Janka sa chystala oslavovať svoje 18. – náste narodeniny. Bola šťastná a tešila sa zo všetkých známych i z darov. Len jedno ju zarmútilo. Jej oslava sa konala bez Martina. Povedal, že príde, keď bude sama a prinesie jej dar, o akom sa jej ani nespomínalo. Svoj sľub splnil.

Prešlo niekoľko dní a vstúpil na našu terasu. Všetci traja sme si nastúpili pred dvere. Martin držal v ruke dve kytice a jednu slávnostne zabalenú flášu alkoholu. V očiach sa mu leskli slzy.

Oprela som sa o manžela. Krčvito stláčal kľučku na dverách. Nič netušiac Janka sa Martinovi hodila okolo krku a on ju objal. Podal jej kyticu bielych ruží a povedal : „Janka, nemôžem ti dať viac, ako to, že som a chcem zostať tvojim bratom. Prišiel som, aby som tebe i tvojim rodičom porozprával svoj príbeh..." Podlomili sa mi kolená. Cítila som, ako ty Bože, odhaľuješ najväčšiu ranu môjho života. Ale vedela som že nemôžem ujsť. A tak som prosila o tvoje milosrdenstvo, ktoré mi malo byť preukázané cez môjho syna.

Martin zvieral vo svojej ruke kyticu červených ruží a pozeral sa na more. „Bože,“ - začal – „ďakujem ti za dar života. Ďakujem ti, že si mi dovolil, aby som sa narodil. I keď som nemal byť zdravý, a ja viem, že moja mama sa ma zriekla. Môj Bože, teraz ti ju odovzdávam a ponáram ju do tvojej lásky. Chcem jej povedať, že jej odpúšťam, a že ju veľmi ľúbim. Ďakujem ti za odvahu ktorú si jej dal i za to, že mi

darovala život." Obrátil sa ku mne. Podal mi kvety a bez slova ma objal. Slzy boli tou najvýrečnejšou rečou a nepotrebovali slová.

Môj syn sa však nadýchol a pokračoval: „Môj Bože, keď sa otcovi narodí syn, je na neho hrdý. Zavolá kamarátov a spolu oslavujú. Môj otec, mal však radšej svoju kariéru ako dieťa. No chcem aby si vedel, že je to chlap a že on nie je vrah. Súhlasil s tým, aby som sa mohol narodiť. A viem, že je natoľko odvážny, že dnes bude oslavovať so svojim synom. Preto som mu priniesol túto flášu."

Ešte nikdy som nevidela svojho manžela kláčať a plakať na kolenách. Zvíjal sa v prachu terasy pred svojim synom. A on? Klákol si k nemu, objal ho a plakali dvaja.

Po desiatich minútach vstali. „Nie!" – ozval sa výkrik mojej dcéry. „Prečo ste mi to nikdy nepovedali? Prečo? Ako ste mohli, ako ste to mohli urobiť?" Ruže, ktoré držala v dlaniach odhodila a rozbehla sa k moru. Utekali sme za ňou. Chcela som ju objat', ale nedovolila mi to. „Nechajte ma! Nechajte ma, chcem byť sama!" - vzlykala a utekala po pláži.

Ó, Bože, keď som videla ako sa jej silueta odráža v zapadajúcom slnku, zdalo sa mi, že v mojom živote zapadlo to najväčšie šťastie. Ja, úbohá, bezmocná matka som sa ocitla v pevnom objatí svojho vzlykajúceho manžela. Stáli sme tam ako dve osamelé palmy pozerajúce sa na vzd'ľujúci sa ideál života.

Martin pokojne kráčal za Jankou. On jediný mohol vstúpiť do jej samoty a bolesti. Posadili sa do piesku a mlčky pozerali na odchádzajúci deň. Lúče slnka sa odrážali na morskej hladine a rozprávali trasľavou rečou nádeje. Príde niečo nové. Akoby hovorili to, čo bolo v ten deň povedané v liturgii: „Odpúšťajte a bude vám odpustené. Proste a bude vám dané. Hľadajte a nájdete, klopte a otvorí vám." Janka plakala a zvierala päsť. Viem Bože, mala na to právo. Mala právo nás nenávidieť, odvrhnúť, ved' sme ju klamali celých osemnásť rokov. „Tvoje slzy sú slané ako more. Ono vždy prináša niečo nové a odnáša staré. Dnes ti prinieslo pravdu o tvojom i mojom

živote." - povedal Martin: „Ak chceš odídem. Ak chceš, ostanem. Pôjdeme za rodičmi a povieme im, že začneme odznova. Rozhodni sa sama." Ostalo ticho, len vlny spievali svoj ustavične opakujúci sa refrén. „Ostaň." - precedila pomedzi zuby – „Chcem im odpustiť ako si im odpustil ty."

Vstali, videla som, ako sa ku nám blížia a počula som ako rýchle mi bije moje srdce. Manžel hl'adel do zeme. Už sme počuli šelest ich krokov, keď sa ozval Jankin plačúci hlas: „Dnes som dostala najväčší dar. Pravdu. Mami, ocko, ďakujem za brata, za to, že ste mu dali život." Bez slov sme kráčali domov.

Čakala nás večera. Skoro po pol storočí sa v našom dome ozývala úprimná modlitba k tebe Bože: „Požehnaj nás, i tieto dary, ktoré budeme jesť z tvojej štedrosti..."

Prešlo zopár týždňov a my sme sa plní strachu a bolesti zberali na kňazskú vysviacku svojho syna. Chceli sme sa skryť vzadu v kúte katedrály. Keď sme sa blížili k bráne, vystúpila ku nám žena s tvárou plnou vrások. „Vitajte, nech sa páči. Martin si praje, aby ste sedeli v prvej lavici." Od prekvapenia sme niečo zamrmlali a nechali sme sa viesť. Rovno pred oltár. Úbohá v slzách a v bolesti sa topiaca žena sa poklonila a odišla.

No stihla nám podať obálku. Otvorila som ju. Vypadol z nej lístok:

„Milá mamička, ocko, sestrička, žena, ktorá vás priviedla na toto miesto je moja druhá mama. Ona ma vychovávala a ju si Boh vyvolil, aby ma sprevádzala životom. Milujem ju, rovnako ako Vás a túžim, aby dnes, keď sa stanem kňazom sedela vedľa vás. Prijmite ju tak, ako ste prijali mňa. Pri mojej prvej svätej omši budem ďakovať Bohu za vás a prosiť ho, aby rozplietol naše cesty svojou láskou a milosrdenstvom

Váš syn Martin"

Bez slova som list podala manželovi a modlila sa, aby som bola schopná pozrieť sa tej žene: „mame Anne" do tváre. Prichádzala. Poklonila sa pred svätostánkom a posadila sa vedľa mňa. Objala som ju. Premožená tvojou

prítomnosťou Bože a istotou, že „nič nie je také skryté, aby sa neprezvedelo“, som vzlykajúc povedala : „Prosím, odpustite!“ Usmiala sa, dotkla sa môjho líca a pokojne s múdrosťou prežiarenou utrpením života kývla hlavou: „Boh a ja sme vám už dávno odpustili.“

Čas plynul. Deti rástli. Janka šla študovať do zahraničia a tam si našla svoju životnú lásku. Ostala na druhej strane mora. Občas zavolá, napíše email, pošle fotky.... Môj vnuk má už dva roky a ešte som ho nevidela.

Martin ešte niekoľko rokov ostal v našej blízkosti. Navštevoval nás i sobášil v kostole. A bol to veru najvyšší čas. O pár mesiacov na to môj manžel dostal mozgovú príhodu a odišiel do večnosti. Mat'ko bol pri ňom, vyspovedal ho a povedal mu posledný krát: „Rozhrešujem ťa od všetkých hriechov. Bože, Ty si mu všetko odpustil...“

Ostala som sama. Túžiacca robiť niečo dobré. Pod svoju strechu som prijala „mamu Annu“, ženu ktorá sa so mnou delila o môjho syna.

Bože, bola to ona, čo ma učila ako ťa mám milovať, ako sa mám s tebou rozprávať, ale ja som si nevedela odpustiť zlobu môjho hriechu.

Na Veľkú Noc prišiel medzi nás Martin a oznámil nám, že sa začína pripravovať na cestu do Afriky. Chce sa stať misionárom. Odišiel. Ešte len vtedy som ti Bože, začala vyčítať, že si krutý a trháš moje materinské srdce na kúsky. Anna však mlčala. Držala v rukách ruženec a aj so slzami v očiach vravievala: „Panna Mária, postaraj sa o Mat'ka, veď pre teba ani Afrika nie je ďaleko.“

Rok po Martinovom odchode, ráno na veľkonočnú nedeľu nevyšla zo svojej izbičky. Našla som ju bez života. V pravej ruke zvierala kríž a v ľavej fotku svojho syna.

Ježiš, prišiel si pre ňu, ty, Pán života i smrti, a to vo chvíli, keď vychádzalo slnko. Vzal si si ju a poďakoval si sa za to, že prijala to, čo odhodilo ľudské sebeckvo....

Ostala som sama. Každý deň pred západom slnka prichádzam sem na breh mora a volám. Kričím na teba: „Pane zmiluj sa! Kyrie eleison!“ Prežívam svoju starobu, čakajúc že ty, Bože mi vrátiš moje deti.

Ak som sa rozhodla prerozprávať tento príbeh, je to len preto, lebo túžim, aby ostatné ľudské stvorenia brali život vážne a aby si raz nemuseli kruto uvedomiť to, čo s istotou viem: „Nič nie je také utajené, aby sa neprezvedelo.“ A hoci „svoj hriech mám stále pred sebou, viem Pane, že ty si dobrý, milostivý a láskavý a odpúšťať nám naše neprávosti.“ Prosím ťa, zmiluj sa nado mnou i nad všetkými ženami, ktoré odhodili „Život.“

A hoci o chvíľu zapadne slnko, mám nádej že i zajtra ho uvidím vychádzať.

(z rozprávania maminy žijúcej v zahraničí)